

Inspraakreactie

Bedankt dat ik als natuurliefhebber en deelnemer Kootwijk Groen een reactie mag geven. Ik ben Aart Buurma, we wonen 33 jaar in Kootwijk. De laatste decennia heb ik veel (betaald en onbetaald) werk gedaan in de natuur voor ondermeer Staatsbosbeheer. Daardoor ken ik het gebied op de Midden-Veluwe goed. Ik ben het met de Provincie eens dat de kwaliteit van de Veluwe natuur in de laatste decennia sterk is achteruitgegaan. Inzet om dit te stoppen cq. herstel/verbetering te bewerkstelligen is van groot belang.

Aanwezigen, de Provincie staat voor een ingrijpende beslissing. Met de nu voorliggende Recreatiezonerings-plannen wordt natuurherstel beoogd waarbij afsluiting van terreinen en paden onderdeel zijn.

Als daarmee stappen gezet worden om tot natuurherstel te komen dan juichen we dat toe. Afsluiten zonder dat er natuurwinst behaald wordt, lijkt op iets doen voor de Bühne. Dat lijkt te gebeuren bij Kootwijk als de plannen van de Provincie doorgang vinden. Ik beperk me in deze reactie door het alleen te hebben over 'het Kootwijkerzand'. Een groot deel van dit uitgestrekte gebied staat genomineerd om te worden afgesloten van maart - juli.

Het Kootwijkerzand

U kent misschien het gebied, het wordt Europa's grootste stuifzandgebied genoemd. Grofweg kun je het gebied opdelen in

1. grote oppervlaktes open stuifzand
2. grote percelen bedekt met beginnende pioniersvegetatie grassen en mossen.
3. gemêleerd terrein bestaande uit types 1 en 2 met hei en her en der opkomende lage vliegden-netjes en hogere vegetatie/boomgroepen. Dit is het ultieme gebied waar zich met name de bijzondere, bedreigde stuifzandsoorten voordoen.

Het zuidelijk deel van het Kootwijkerzand, dat beoogd is om te worden afgesloten, bestaat voornamelijk uit

- type 1 (grote percelen open stuifzand). Dit ten gevolge van recent uitgevoerde grootschalige plagbeheer-werkzaamheden (vorig jaar en het jaar ervoor) en grote percelen type 2. (zand met grassen en mossen)
- type (3) komt slechts in één kleiner gebiedsdeel voor. Het deel is in 2021 al voorzien van verboden toegangsbordjes.

Ik ken het zuidelijk gebiedsdeel Kootwijkerzand niet anders dan dat het er jaarrond uiterst rustig is.

Onderzoek: verstoring door recreatie, monitoring flora & fauna

In de gesprekken met de Provincie en Staatsbosbeheer hebben we gevraagd welke monitorings-/inventarisatie-onderzoeken er gedaan zijn ten aanzien van

- a. verstoring door recreatie
- b. aanwezigheid van bijzondere flora en fauna, waaronder de stuifzand-soortprofiel vogels duinpieper, tapuit en boomleeuwerik

Onderzoek in het terrein naar verstoring is door de Provincie niet gedaan. Vanuit de groep Kootwijk Groen is daarop eigen monitoringsonderzoek. Onder auspiciën van ecooloog Dr. Henri Thomassen is door vijf Kootwijkers, in twee teams gemonitord. Totaal zijn er 18 terreinbezoeken gedaan in het vogelbroedseizoen, op uiteenlopende data op zon- en feestdagen en doordeweeks.

Het onderzoekresultaat geeft een heel ander beeld dan verondersteld. Verwonderlijk is dat niet want in het rapport wordt recreatiedruk bepaald a.h.v. modellen en niet vanuit onderzoek uitgevoerd in het veld.

Uitkomsten eigen onderzoek naar recreatiedruk in het beoogde afsluitgebied.

- Op gezette tijden (vnl. in het weekend, feestdagen) is van recreatiedruk sprake bij de uitkijktoren over het Kootwijkerzand. De toren bevindt zich op relatief korte afstand van de ruime parkeerplaats. Het beoogde afsluitgebied is pas na ca 700 meter gelegen. Zover komen de recreanten niet.
- In het beoogde afsluitgebied is slechts sporadische betreding van terreinbezoekers, het zijn vnl. afstandwandelaars.
- Deze wandelaars lopen over vast gebaande paden door het zandgebied (niet kras). De wandelaars vertonen een voorspelbaar gedrag en ze lopen door.

Inventarisatieonderzoek naar kwetsbare flora en fauna in het beoogde afsluitgebied.

- Actueel onderzoek is niet uitgevoerd. De meest recente broedvogelinventarisatie (voor het totale Kootwijkerzand-gebied) dateert van 2017. (Noot: in de jaren daarna 2020 en 2021 is zeer grootschalig beheerwerk gedaan (afplaggen). Dit heeft uitwerking op het voorkomen van de drie stuifzandprofiel-soorten de Duinpieper, de Tapuit en de Boomleeuwerik). De inventarisatie uit 2017 laat zien dat de eerste twee soorten ontbreken en dat terugkeer reëel gezien niet te verwachten is. Genoemd staat dat de situatie van de Boomleeuwerik stabiel is.
- Eigen waarnemingen. Vanuit observaties gedaan bij de monitoring op recreatiedruk (2021) is eveneens gekeken naar de drie vogelsoorten (doeltype stuifzandsoorten). Alleen de Boomleeuwerik is sporadisch waargenomen. De grootschalige plagwerkzaamheden 2020 en 2021 zijn voor de soort nadelig geweest.
- De Boomleeuweriken die er al voorkomen kunnen enige verstoring hebben. Het gaat om voorspelbaar gedrag van voorbijtrekkende wandelaars.

Onze publicaties en bevindingen

Wij hebben bij de Provincie drie publicaties met monitoringsgegevens ingediend. Wilt u er kennis van nemen dan krijgt u ze. De publicaties zijn:

- Visie Recreatiezonering Kootwijk. Dr. Henri A. Thomassen, associate professor evolutionary ecology and conservation – aan de universiteit in Tübingen (D).
- Monitoring Kootwijkerzand Zuidzijde. Aart Buurma, Kootwijk.
- Monitoring recreatiedruk in het Kootwijkerzand. Dr. Henri A. Thomassen, associate professor evolutionary ecology and conservation – aan de universiteit in Tübingen (D).

Van de Provincie ontvingen wij hierop geen inhoudelijke reactie. Het blijft bij één gezegde “voor ons is één verstoring ook een verstoring”. Hierbij wil ik opmerken “over proportionaliteit gesproken”.

De conclusie ‘niet afsluiten’.

We moeten concluderen dat het recreatiezoneringsplan van de Provincie - waar we het gebied Kootwijkerzand hebben uit- en toegelicht - louter bedoeld lijkt te zijn voor de Bühne. Wat bereikt wordt, is weerstand bij de bewoners en Veluwe-bezoekers. Ze worden miskend, niet gehoord. Zonder gedegen onderbouwing zal van draagkracht geen sprake zijn.

Als bezwaarmakers zullen wij niet raar opkijken als bij een rechtsgang de uitspraak gedaan wordt “Afsluiten van een groot openbaar toegankelijk terrein(deel), in het onderhavige geval Kootwijkerzand, is het opleggen van een vergaande ingrijpende maatregelen waarbij mensen de vrije ruimte wordt onttrokken. Als de maatregel een zwaarwegend belang dient, behoort daar een gedegen en up-to-date (monitorings-) onderzoek aan ten grondslag liggen”.

De onderbouwing van de Provincie berust grotendeels op aannames, onnauwkeurige / foute modellen alsmede oude en inmiddels achterhaalde monitoringsgegevens op flora en fauna.

Kootwijkerzand excursie

Tenslotte wil ik u laten weten dat we mogelijk van zins zijn één of meerdere excursies te organiseren op het Kootwijkerzand. Deze zijn bedoeld voor u, de pers en het publiek. In het terrein krijgt de excursieganger een goed beeld bij wat er zich speelt.

Aart Buurma, 17 januari 2022.

Aart Buurma
Kerkendelweg 21
3775 KM Kootwijk
06-510.8.845 / buurmaadmiraal@hetnet.nl